

Mobilitetspusslet

- Hållbar mobilitet på landsbygden

Produktion: Energicentrum Gotland och Region Gotland
Text: Anna Bäckstäde, Emelie Waktel, Sophie Sölveborn
Grafisk form: Fanny Runeby

Ett pussel att lägga

Vårt resande styrs ofta av vardagslivets aktiviteter och förpliktelser, det så kallade livspusslet. I ett fossilfritt samhälle behöver det därför gå att organisera sin vardag på ett mer miljömässigt och socialt hållbart sätt.

Det finns i dag hållbara mobilitetslösningar och nya innovationer som är bättre för både plånboken, hälsan och många gånger även för flexibiliteten. Men lösningarna måste hitta sin rätta plats, där de gör störst nytta.

Mobilitetspusslet är en metod som hjälper er som bor eller verkar på en viss plats att gemensamt börja arbeta med hållbar mobilitet - tillsammans lägger vi pusslet.

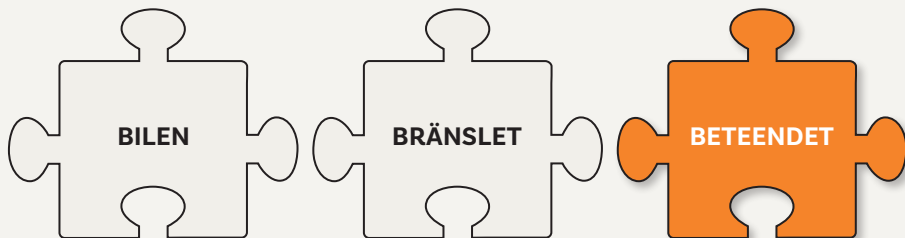
fakta

Projektet Mobilitetspusslet

- Ett projekt som drevs 2022 av den kommunala energi- och klimatrådgivningen på Energicentrum Gotland.
- En metod för att arbeta med mobilitetsfrågor på landsbygden.
- Resulterade i ett material som till exempel kan användas av sockengrupper och byalag.
- Materialet finns samlat på energicentrum.gotland.se/mobilitetspusslet

Kan vi ändra vårt beteende?

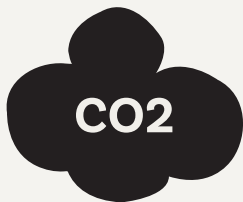
Transportsektorn i Sverige står för en stor påverkan på klimatet. Vi behöver hitta nya lösningar både för energieffektivare fordon och förnybara bränslen. Framförallt måste vi få till smarta beteendeförändringar, där är mobilitetsåtgärder en del av pusslet.

fakta

Vad är mobilitet? Traditionellt har begreppen *transporter* respektive *resande* använts när det gäller förflyttning av människor och gods. **Mobilitet** i betydelsen rörlighet är bred och kan gälla förflyttning i olika kombinationer av olika transportslag, färdssätt och digital teknik.

Vi behöver ställa om - men varför?

År **2045** ska Sverige ha noll nettoutsläpp av växthusgaser.

Inrikestransporter behöver minska växthusgasutsläppen med **70 procent** senast **2030** jämfört med 2010.

Källa: Riksdagens klimatmål för transportsektorn.

Mobilitetslösningar är ett samlingsnamn för lösningar som ersätter våra mer traditionella behov av att resa och transportera oss. En hållbar mobilitetslösning ersätter den egenägda fossildrivna bilen. Det kan exempelvis vara:

Bilpool

Kollektivt resande

Samåkning

Grannskapskontor

Obemannad butik

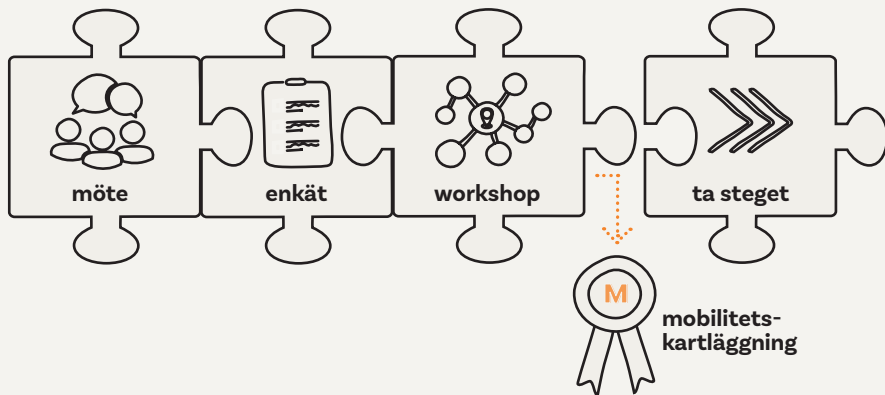
Mobil vård

... cykelpool, leveransboxar, publik elbilsladdning och mer därtill.

Mobilitetspusslet

- en metod

Mobilitetspusslet är en metod för att komma i gång att arbeta med mobilitetsfrågor tillsammans med andra som bor och verkar på samma plats. En viktig pusselbit i arbetet är att tidigt få kontakt med varandra. Att hitta gemensamma utgångspunkter för att utveckla platsen ni bor och verkar på. Vi hjälper er att lägga ett mobilitetspussel - nu vill vi introducera dig till Mobilitetspusslets fyra steg.

HÅLLBART
GRÖNT KÖTT
EKOLOGISKT MJÖLK
KAFFE
JUICE
FISK
BRÖD ÄGG
VEGETARISKT
OST KORV
MORÖTTER
ÄNGLAMARK

Materialbank

För att göra det enkelt, kreativt och givande att arbeta med Mobilitetspusslet på er plats finns det stödmaterial till varje steg. Materialet finns samlat på vår webbplats, energicentrum.gotland.se/mobilitetsspusslet. Där hittar ni råd och tips, olika typer av mallar och workshopsunderlag.

material

- ☐ Exempel på inbjudan
- ☐ Bingobricka
- ☐ Guide - skapa en enkät
- ☐ Frågor till enkät
- ☐ Enkät för utskrift
- ☐ Ordlista
- ☐ Presentation workshop
- ☐ Mall för sammanställning
- ☐ Exempel sammanställning
- ☐ Goda exempel
- ☐ Lista levande landsbygd

1. Inledande möte

- att skapa engagemang

Är ni redan en befintlig grupp eller förening som jobbar med lokala frågor tillsammans och som vill hitta sätt att öka servicen och minska era resor och transporter av varor, då är den här metoden en bra start.

Är du själv i dina funderingar? Försök hitta en förening som du kan få draghjälp av.

Börja med att definiera det område ni vill arbeta med. Bjud därefter in representanter från aktiva föreningar i trakten till ett första möte.

Det första steget handlar om att skapa engagemang och planera för nästa steg som är resvaneundersökning och workshop.

2. Resvaneundersökning

För att få veta hur de som bor och verkar på en plats transporterar sig i sin vardag har vi tagit fram en resvaneundersökning, RVU. Svaren från undersökningen kan utgöra underlag för ert fortsatta arbete med mobilitetsförändringar och framtida lösningar. Undersökningen ger er inte bara en bild av hur mobilitetsvanorna ser ut, utan ni får även koll på vilka mobilitetslösningar som de tillfrågade är mest intresserade av. Så att det blir rätt lösning på rätt plats!

Sammanställ och genomför en resvaneundersökning.
Redovisa resultatet under workshopen.

BEHOV

Varje tisdag åker jag till samlingslokalen för att sjunga med kören.

BEHOV

Minst en gång i veckan åker jag till centralorten för att handla.

BEHOV

Jag arbetspendlar dagligen och åker hemifrån kl 7 och kommer hem 17.

RESURSER

Det finns en pendlarparkering vid kyrkan.

RESURSER

Det finns en samlingslokal i området.

RESURSER

Jag har en bil med dragkrok.

3. Workshop

Nu har det blivit dags att samla de boende och verksamma i trakten för att jobba vidare med mobilitetsfrågor och göra en enklare form av mobilitetskartläggning för platsen.

Med utgångspunkt i den RVU som genomförts och mobilitetspusslets presentation har ni bra underlag att genomföra en workshop. Syftet med den är att få reda på deltagarnas mobila behov och nuvarande resurser.

Samlas och genomför Mobilitetspusslets workshop.

När steg tre är klart och sammanställt är resultatet av ert arbete en egen **mobilitetskartläggning**. Bra jobbat!

4. Ta steget

Utgå ifrån den mobilitetskartläggning ni tagit fram där resultatet från resvaneundersökning och workshop ingår. Vad kan ni göra gemensamt och vad går att utveckla på platsen - så att servicen ökar men transportbehoven minskar?

Analysen av mobilitetskartläggningen utgör starten för ert arbete med att lägga mobilitetspusslet på er plats. Välj ut tre områden ni vill arbeta vidare med och bilda arbetsgrupper som kan driva idéerna framåt.

Välj tre områden ni vill arbeta vidare med och skapa arbetsgrupper som driver idéerna framåt.

Lycka till med ert fortsatta arbete för hållbar mobilitet!

Energi- och klimatrådgivning

Materialet till Mobilitetsspillet har tagits fram inom energi- och klimatrådgivningen på Gotland.

Energi- och klimatrådgivare finns i alla Sveriges kommuner och är till för dig som privatperson, organisation eller förening som vill göra en förändring – minska er energianvändning och miljöpåverkan. Minst lika viktigt är transportrådgivning om mobilitetsåtgärder som Mobilitetsspillet.

Vill ni få hjälp att komma vidare med nya mobilitetslösningar på er plats? Kontakta din närmaste energi- och klimatrådgivare.

Hur många rutor kryssar du?

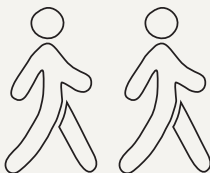
Mobilitetsbingo är en kul introduktion till arbetet med mobilitetsfrågor i vardagen. På Energicentrum's webbplats finns bingobrickor att skriva ut: energicentrum.gotland.se/mobilitetsspusslet

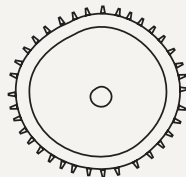
Skriv ut egna bingobrickor och utmana dina grannar.

Jag samåker med grannar eller
vänner minst en gång i månaden.

Jag och mina grannar hjälps åt
att göra ärenden åt varandra.

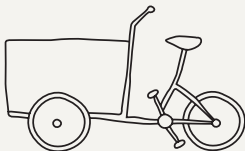
Jag har dubbdäck på min cykel så
att jag även kan cykla vintertid.

Jag använder alltid reflex när jag
cyklar eller promenerar i mörkret.

Jag kör en gas- eller elbil för att
minska mina utsläpp.

Jag har minst en cykel som jag
använder regelbundet.

Jag deltar gärna i lokala
diskussioner om mobilitetsfrågor.

Jag vet vad en bussbiljett
kostar och hur den kan betalas.

Läs mer och hitta allt material på Energicentrum's webbplats **energicentrum.gotland.se/mobilitetsspusslet**

energicentrum
GOTLAND

